

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2023 M. VASARIO 20 D. ĮSAKYMO NR. 3D-92 „DĖL PARAMOS UŽ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENAS IR KITUS PLOTUS BEI ŪKINIUS GYVŪNUS PARAIŠKOS IR TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ ADMINISTRAVIMO BEI KONTROLĖS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2026 m.

d. Nr. 3D-

P a k e i č i u Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3D-92 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“:

1. Pakeičiu 2 punktą ir jį išdėstau taip:

„2. Parama už plotus skiriama pagal tęstinę Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, tęstinės Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės (toliau – tęstinės KPP 2014–2020 m. priemonės): ~~„Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“~~, „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sritį „Miško veisimas“, ~~Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“~~, Strateginio plano kaimo plėtros intervencines priemones: „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“, „Miško priežiūra ir apsauga“, „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“, „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtėmis“, „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“, **„Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“, „Parama „Natura 2000“ miškuose“**.

Parama už ūkinius gyvūnus mokama pagal ~~tęstinės KPP 2014–2020 m. priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“~~ veiklą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ ir Strateginio plano kaimo plėtros intervencinę priemonę „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“.

2. Pakeičiu 3.19 papunktį ir jį išdėstau taip:

„3.19. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registraso informacinė sistema – valstybės registraso informacinė sistema, kurioje įregistruojamos žemės ūkio valdos ir tvarkomi jų registravimo duomenys.“

3. Pakeičiu 3.30 papunktį ir jį išdėstau taip:

„3.30. **Posėlis** – augalai, sėjami dirvos gerinimo tikslais ~~nuėmus deklaruojamos rūšies žemės ūkio augalų derlių~~ tu pačių metų vasarą prieš kitais metais deklaruotinos rūšies žemės ūkio augalų sėją.“

4. Pakeičiu 3.42 papunktį ir jį išdėstau taip:

„3.42. **Žemės ūkio valdos ar jos dalies perdavimas** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro **informacinės sistemos** nuostatų ir kitų šio registro **informacinės sistemos** administravimą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka atliekamas žemės ūkio valdai priklausančių objektų ar jų dalies nuosavybės teisės ar naudojimo teisės perdavimas nuomos, panaudos ar kitais pagrindais kitam žemės ūkio veiklos subjektui, paliekant tą patį unikalų žemės ūkio valdos atpažinties kodą.“

5. Pakeičiu 4.2.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„4.2.3. pareiškėjas **valdoje** turi bent 1 sutartinį gyvulį (toliau – SG) **valdoje**, kuris (-ie) einamaisiais metais nuo sausio 1 d. iki gegužės 31 d. yra registruotas (-i) Ūkinių gyvūnų registre **informacinėje sistemoje**. Vertinamas nurodytu laikotarpiu laikytų ūkinių gyvūnų, perskaičiuotų į SG, vidurkis (vertinamas nurodytu laikotarpiu laikytų ūkinių gyvūnų, pagal Taisyklių 3 priede pateiktą lentelę perskaičiuotų į sutartinius gyvulius, vidurkis). SG gali turėti pats pareiškėjas, jo valdos partneriai, valdoje registruoti šeimos nariai (toliau – valdos nariai);“.

6. Pakeičiu 4.2.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„4.2.4. pareiškėjui nuosavybės teise priklauso registruota žemės ūkio technika (traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų), kuri einamaisiais metais, bet ne vėliau kaip iki liepos 1 d. įskaitytinai nepertraukiamai registruota Lietuvos Respublikos traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre **informacinėje sistemoje** ir iš jos neišregistruota. Žemės ūkio technikos gali turėti pats asmuo, jo valdos nariai, kai pareiškėjas yra viešasis juridinis asmuo, technikos gali turėti pats pareiškėjas, jo dalyviai bei darbuotojai;“.

7. Pakeičiu 4.2.7 papunktį ir jį išdėstau taip:

„4.2.7. pareiškėjas dalyvauja intervencinėse priemonėse, kuriomis siekiama aplinkosaugos ir klimato tikslų pagal Reglamento [\(ES\) 2021/2015](#) 70 ir 72 str., išskyrus intervencines priemones, kuriomis siekiama vykdyti miškų priežiūrą ir atkūrimą, t. y. dalyvauja Strateginio plano kaimo plėtros intervencinėse priemonėse „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo testiniai įsipareigojimai“, „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“, „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“, „Vietovės su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtėmis“, „Invazinių rūšių plitimo valdymas melioracijos griovių šlaituose“, „**Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje**“, „**Parama „Natura 2000“ miškuose**“.

8. Pakeičiu 5.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.4. pareiškėjui draudžiama dalyti valdą, siekiant gauti didesnę paramos sumą, išvengti paramos ribojimo, siekiant atitikti aktyvaus ūkininko reikalavimus ar išvengti Geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės (toliau – GAAB) reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-107 „Dėl ~~ž~~Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“ (toliau – GAAB reikalavimų aprašas), ~~ar Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų (toliau – GAAB reikalavimai, taikomi nuo 2015 m.), patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo“ (kai dalyvaujama testinėse KPP 2014–2020 m. priemonėse, nurodytose Taisyklių 2 punkte), laikymosi. Valdos **padalijimu** laikomas dirbtinis valdos ploto suskirstymas į dalis (skaidymas), sumažinant ankstesniais metais deklaruotą plotą. Valdos padalijimu taip pat laikomi atvejai, kai nustačius galimą valdos **padalijimą** ir Agentūrai paprašius, pareiškėjas Agentūros nustatyta tvarka per pranešime nurodytą terminą nepateikia prašomų dokumentų;“.~~

9. Pakeičiu 5.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.5. pareiškėjas, dalyvaujantis Strateginio plano intervencinėse priemonėse, visus metus visoje valdoje privalo laikytis paramos sąlygų, kurios apima Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimus (~~toliau – Valdymo reikalavimai~~), patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-109 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo ir kontrolės institucijų paskyrimo“ (**toliau – Valdymo reikalavimai**), ir GAAB reikalavimus. ~~Pareiškėjas, dalyvaujantis testinėse KPP 2014–2020 m. priemonėse, nurodytose Taisyklių 2 punkte, visus metus visoje valdoje privalo laikytis Valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo~~

reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“, ir GAAB reikalavimų, taikomų nuo 2015 m.

Strateginio plano intervencinėms priemonėms už šiame papunktyje minimų reikalavimų pažeidimus sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už paramos sąlygų pažeidimą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. 3D-232 „Dėl Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Sankcijų už paramos sąlygų pažeidimą taikymo metodika). ~~Tęstinėms KPP 2014–2020 m. priemonėms už šiame papunktyje minimų reikalavimų pažeidimus sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-306 „Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“.~~

Pareiškėjai žemės ūkio valdoje ir (arba) vykdydami žemės ūkio veiklą turi laikytis socialinių paramos sąlygų, t. y. pareiškėjai nuo 2025 m. sausio 1 d. nėra bausti už nelegalų darbą pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 95 straipsnio 1 dalį, Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo 56 straipsnio 1 dalies 1 ir (arba) 2 punktus, už darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos pažeidimus pagal ANK 99 straipsnio 3 dalį, už darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus pagal ANK 96 straipsnio 5 dalį, už nelaimingo atsitikimo darbe nuslėpimą pagal ANK 97 straipsnio 2 dalį, už potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros norminių teisės aktų pažeidimus pagal ANK 47¹ straipsnio 6 dalį, už darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 176 straipsnį. Jei pareiškėjams ne anksčiau kaip 2025 m. sausio 1 d. yra surašyti administracinių nusižengimų protokolai su administraciniais nurodymais, ir administraciniai šie nurodymai yra įvykdyti, arba yra priimti ir įsiteisėję nutarimai už nurodytus ANK straipsnius ir (arba) jų dalis, yra priimti bei ir įsiteisėję nutarimai pagal Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą, yra priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis pagal BK dėl darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimų pagal BK ir jis turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą, sankcijos skaičiuojamos pagal Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką.“

10. Pakeičiu 5.15 papunktį ir jį išdėstau taip:

„5.15. pareiškėjai, dalyvaujantys Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonėje, tęstinėsje KPP 2014–2020 m. priemonėsje, Strateginio plano kaimo plėtros intervencinėse priemonėse, be šiose Taisyklėse taikomų bendrųjų reikalavimų, taip pat turi laikytis reikalavimų, nurodytų konkrečios priemonės įgyvendinimo taisyklėse, Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-102 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklių patvirtinimo“, jeigu jose nenustatyta kitaip;“.

11. Pakeičiu 6.3.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„6.3.2. žaliajame pūdyme nebūtų vykdoma žemės ūkio gamyba (t. y. ganomi ūkiniai gyvūnai, šienaujama žolė, išskyrus žaliosios masės įterpimą į dirvą ir sutvarkymą) einamųjų metų produkcijai gauti. Žaliajame pūdyme auginamas bent dviejų einamaisiais metais pasėtų žemės ūkio augalų mišinys turi vyrauti ir būti sudarytas iš šių: vasarinių rapsų, rapsukų, garstyčių (baltųjų ir rudųjų, juodųjų), ridikų (aliejinų ir baltųjų, juodųjų), **vasarinių avižių, žieminių avižių**, facelijų, grikių, saulėgrąžų ir visų Klasifikatoriaus II bei III grupės augalų, **kuris ir** ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. turi būti įterpiamas į dirvą ar kitaip sutvarkomas (voluojamas, smulkinamas, skutamas). Prieš įterpiant ar sutvarkant žaliąjį pūdymą, nuimti augalų derlių draudžiama. Žaliajį pūdymą galima išlaikyti trumpiau nei nurodyta, jei pareiškėjas prieš žaliosios masės įterpimą į dirvą ar jos sutvarkymą mobiliąja programa „NMA agro“ Agentūrai pateikia auginamo mišinio nuotraukas;“.

12. Pakeičiu 6.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„6.8. pareiškėjai, siekiantys gauti paramą už daugiametes pievas, kuriose yra ne žemesnių kaip 1 m pavienių medžių ir krūmų, gamtinės kilmės kupstų bei kelmų liekanų, turi jas deklaruoti, kaip nurodyta Taisyklių 90.9 5.3 papunktyje, o plotus tarp gamtinių objektų turi sutvarkyti, kaip nurodyta Taisyklių 8.1 papunktyje, ir ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti nuotraukas iš skirtingų lauko vietų, kuriose aiškiai matytųsi sutvarkytų plotų vaizdas;“.

13. Pakeičiu 6.9 papunktį ir jį išdėstau taip:

„6.9. pareiškėjai, siekiantys gauti paramą už daugiametes pievas, kurios yra saulės elektrinių teritorijose, turi jas deklaruoti, kaip nurodyta Taisyklių 5.3 ~~ir 90.9 papunkčiuose~~ **skyje**, bei jose privalo ganyti ūkinius gyvūnus, o nenuganytus plotus sutvarkyti (šienas, žalioji masė turi būti išvežta iš lauko arba susmulkinta ir tolygiai paskleista arba palikta suguldyta vietoje) iki einamųjų metų rugsėjo 1 d., ir ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 1 d. mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti nuotraukas iš skirtingų teritorijos vietų, kuriose aiškiai matytųsi sutvarkytų plotų vaizdas. Saulės elektrinių teritorijose tinkami paramai yra saulės modulių tarpučiai, vertinant pagal modulio projekciją, kuriuose turi būti **visi plotai su žolinėe danga**.“

14. Pakeičiu 7 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„7. Kai pareiškėjo deklaruojamuose laukuose ar jų dalyse vykdomi įsipareigojimai pagal ~~tęstinę~~ KPP 2014–2020 m. priemonę ar Strateginio plano kaimo plėtros intervencines priemones, nurodytas Taisyklių 2 punkte, o tokių plotų priežiūrai ar juose vykdomai ūkininkavimo veiklai nacionaliniuose teisės aktuose yra nustatyti specialieji, žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus atitinkantys reikalavimai (pievų šienavimo terminai, sodų, riešutynų ir uogynų priežiūros reikalavimai, pūdymo įdirbimo reikalavimai ir kt.) (toliau – ~~specialieji~~ **šis** reikalavimais), ~~taip pat jeigu laukas deklaruojamas pagal į rezultata orientuotą bandomąją agrarinės aplinkosaugos priemonę~~, visam laukui taikomas ne Taisyklių 6 punkte nustatytas konkretus žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijus, bet specialusis reikalavimas, ~~arba jei laukai deklaruojami pagal į rezultata orientuotą bandomąją agrarinės aplinkosaugos priemonę~~ „Gausiai žydinčių natūralių pievų išsaugojimas“, taikomi šioje bandomojoje priemonėje nustatyti specialieji reikalavimai. Jeigu nustatoma neatitiktis specialiajam reikalavimui, laikoma, kad laukas neatitinka ir Taisyklių 6 punkte nustatyto konkretaus žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijaus.“

15. Pakeičiu 8.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„8.2. pareiškėjai (arba jų valdos nariai), nustatyti Taisyklių 8.1.1–8.1.2 papunkčiuose – žolėdžių ūkinių gyvūnų laikytojai, turi laikyti ūkinius gyvūnus, registruotus Ūkinių gyvūnų registre **informacinėje sistemoje**. Žolėdžių ūkinių gyvūnų, perskaičiuotų į sutartinius ūkinius gyvūnus, pagal Taisyklių 3 priedo lentelės 1–9 eilutes, duomenys vertinami atsižvelgiant į Ūkinių gyvūnų registre **informacinėje sistemoje** pateiktus duomenis;“.

16. Pakeičiu 8.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„8.3. pareiškėjai, įgyvendinantys įsipareigojimus, susijusius su pievų tvarkymo darbais pagal ~~tęstinę~~ KPP 2014–2020 m. priemonę „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Su „Natura 2000“ ir Vandens pagrindų direktyva susijusios išmokos“, Strateginio plano kaimo plėtros intervencinės priemonės „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“, „Parama „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje“ ar ekologines sistemas, pievų tvarkymo darbus, kaip nurodyta Taisyklių 8.1 papunktyje, atlieka laikydamiesi konkrečios priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatytų reikalavimų ar šiose taisyklėse ekologiškai sistemai nustatytų reikalavimų. Reikalavimas netaikomas pareiškėjams, įgyvendinantiems Taisyklių 6.2 papunktyje nurodytą pievų šienavimo įsipareigojimą;“.

17. Pakeičiu 19 punktą ir jį išdėstau taip:

„19. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už vaisių (Klasifikatoriaus V grupės kodai: OBS, KRS, SLS, VYS, TRS, SOM, MEL, ŠIM), uogų ir riešutų (Klasifikatoriaus V grupės kodai: ASU, JSU, RSU, BSU, AVU, ARU, BRA, SVU, ŠIU, GEU, BKU, MĖU, SPU, ŽEU, PUU, ŠAU, GUD, ŠRM, RŠT, UOM, SMD, AKT, ERK, OŽE) ir daržovių (Klasifikatoriaus I grupės kodai: AGK, POD, BUR, BRO, KOP, KOŽ, KOK, KOB, ART, MOR, KAL, SVO, POR, ČES, SAL, ~~ČUK~~, MOL, PAT, SLO, ~~RID~~, RDK, AGR, PAP, GRE, RŪG, KRA, ŠPI, ~~ROP~~, BAK, PAS, KOL, DAM ir V grupės kodai: RAB, ŠPA, KRI) auginimą atvirajame grunte, privalo:

19.1. daugiamečius sodinius išlaikyti (ir jie turi būti randami patikros vietoje metu) nuo paraiškos pateikimo visus kalendorinius metus, kuriais yra teikiama Paraiška. Jei daugiamečiai sodiniai iki kalendorinių metų pabaigos neišlaikomi, pareiškėjai privalo mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti nuotrauką iš skirtingų lauko vietų, kuriose aiškiai matytųsi auginti daugiamečiai sodiniai ir bendras lauko vaizdas;

19.2. deklaruojant bendrai 2 ha ir didesnę vaisių, uogų, daržovių atvirame grunte ar 1 ha ir didesnę moliūgų, ~~eukinių~~, juodųjų serbentų, obelų, ~~riedikų~~ ar riešutų plotą, ar bet kokį Klasifikatoriaus V grupės daugiamečių sodinių plotą, deklaruojamą ne daugiamečių sodinių plote žemės ūkio naudmenų sluoksnyje, išskyrus braškes ir krienas, likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki pirmo derliaus nuėmimo, tačiau ne vėliau nei iki einamųjų metų spalio 1 d., mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti nuotrauką iš kiekvieno lauko kelių skirtingų vietų, kur aiškiai matytųsi užaugintas derlius (šakniavaisių atveju – jų šaknys) ir bendras lauko vaizdas. Tais atvejais, kai užauginto derliaus nėra, tačiau nuotraukose matomi, pvz., gyvi, nenudžiūvę vaismedžiai, jauni sodinukai (tačiau tame pačiame lauke deklaruojami ne trumpiau nei 3 m.), – tai nelaikoma nustatytų reikalavimų neatitiktimi. Jei einamaisiais metais Taisyklių 19 punkte nurodytais Klasifikatoriaus kodais deklaruotuose laukuose iš lauko pagal nurodymus nepateikiamos nuotraukos ar jose nesimato užauginto derliaus, susietoji parama už vaisių, uogų, riešutų ir daržovių auginimą minėtuose laukuose neskiriama. Pavėluotai šiame punkte paminėtos nuotraukos priimamos iki einamųjų metų spalio 15 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) susietosios paramos sumą už vaisių, uogų, riešutų ir daržovių auginimą atvirame grunte mažinant 1 proc. Po einamųjų metų spalio 15 d. pateiktos šiame punkte paminėtos nuotraukos neadministruojamos, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinės aplinkybės). Jei nustatoma, kad nuotraukos nebuvo pateiktos dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinių aplinkybių), parama (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) nemažinama. Pareiškėjams, deklaruojantiems susietajai paramai už vaisius, uogas ir daržoves atvirame grunte gauti mažesnę kaip 2 ha, o moliūgų, ~~eukinių~~, juodųjų serbentų, obelų, ~~riedikų~~ ar riešutų mažesnę kaip 1 ha plotą, reikalavimas pateikti nuotrauką netaikomas;

19.3. įdirbtoje ariamojoje žemėje iki derliaus nuėmimo užtikrinti, kad auginamos daržovės būtų auginamos eilėmis ir vyrutų;

19.4. deklaruoti ne mažesnę kaip 0,1 ha vaisių ar uogų ar riešutų ar daržovių atvirame grunte plotą.“

18. Pakeičiu 20.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„20.5. šiltnamius įregistruoti kaip statinius Nekilnojamojo turto registreo **informacinėje sistemoje** iki einamųjų metų lapkričio 15 d.“

19. Pakeičiu 21 punktą ir jį išdėstau taip:

„21. Pareiškėjai, siekiantys gauti susietąją paramą už baltyminių augalų auginimą, privalo deklaruoti ne mažesnę kaip 0,5 ha baltyminių augalų, tokių kaip: sojos, žirniai, pupos, pupuolės, pupelės, lubinai, liucernos, dobilai, vikiai, gargždieniai, seradėlės, esparcetai, barkūnai, ožiarūčiai, lęšiai, avinžirniai, pelėžirniai, perluočiai ir (ar) jų mišiniai, kuriuose azotą kaupiantys augalai yra vyraujantys, t. y. kuriuose

šių augalų lauke yra daugiau nei 50 proc., plotą (Klasifikatoriaus kodai: SJO, ŽIR, PUP, PPO, PPE, LUB, LIC, DOB, VIK, GAR, SER, ESP, BAR, OŽI, LEŠ, AVN, PEL, PER, AKM, BMI, ŽMI).“

20. Pakeičiu 43.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„43.4. vykdyti žemės ūkio veiklą taip, kad kasmet bent vienas iš augalų kaitos narių būtų iš pupinių šeimos: sojų, žirnių, pupų, pupuolių, pupelių, lubinų, vikių, avinžirnių, lęšių, seradėlių, pelėžirnių, gargždėnių, barkūnų, esparcetų, ožiarūčių, perluočių, azotą kaupiančių augalų mišinių (II ir (arba) III grupė), žemės ūkio augalų mišinių, kuriuose baltyminiai augalai yra vyraujantys, žolinių augalų mišinių (III grupė ir GPŽ), liucernų, dobilų (Klasifikatoriaus kodai: SJO, ŽIR, PUP, PPO, PPE, LUB, VIK, AVN, LEŠ, SER, PEL, GAR, BAR, ESP, OŽI, PER, AKM, BMI, ŽMI, LIC, DOB), ir jiems skirti ne mažiau kaip 10 proc. pagal šią veiklą deklaruoto ploto;“.

21. Pakeičiu 43.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„43.5. deklaruojant liucernas, dobilus, barkūnus, esparcetus, ožiarūčius, perluočius, seradėles, gargždenius, žolinių augalų mišinius, kuriuose baltyminės žolės yra vyraujančios (III grupė + GPŽ), kmynus (Klasifikatoriaus kodai: LIC, DOB, BAR, ESP, OŽI, PER, SER, GAR, ŽMI, KMY), tą patį augalą galima auginti ne ilgiau kaip 4 metus tame pačiame lauke ir nuo antrųjų pagal šią veiklą deklaravimo metų jiems skirti ne daugiau kaip 20 proc. pagal šią veiklą einamaisiais metais deklaruoto ploto;“.

22. Pakeičiu 47.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.6. pasirinkus deklaruoti tarpinius pasėlius per žiemą (privalomas bent dviejų, neįskaitant pagrindinių žemės ūkio augalų pabirų, žemės ūkio augalų mišinys, kurį gali sudaryti: pupiniai augalai (žirniai, pupos, lubinai, vikiiai, avinžirniai, lęšiai, sojos, pelėžirniai), aliejiniai augalai (baltosios ir rudosios, juodosios garstyčios, ridikai, judros, pluoštinės kanapės, linai, rapsukai, saulėgražos), pupinės žolės (liucernos, dobilai, barkūnai, seradėlės), daugiametės miglinės žolės (smilgos, pašiaušėliai, avižuolės, šunažolės, eraičinai, svidrės, motiejukai, miglės, visgės, eraičinsvidrės, dryžučiai), **vasarinės** avižos, facelijos, griekiai (Klasifikatoriaus kodai: ŽIR, PUP, LUB, VIK, AVN, LEŠ, SJO, PEL, GAB, GAJ, RID, ALR, JUD, KAN, LIN, RAP, SAU, LIC, DOB, BAR, SER, GPŽ, ~~AVI~~ **AVV**, FAC, GRI), juos pasėti iki einamųjų metų rugsėjo 15 d. ir išlaikyti iki kitų metų kovo 1 d., pluoštinės kanapės gali būti sėjamos tik po einamųjų metų birželio 30 d. Tarpinius pasėlius per žiemą leidžiama tvarkyti (smulkinti, voluoti) nesuardant dangos, jų plotuose privaloma nuimti pagrindinių žemės ūkio augalų derlių;“.

23. Pakeičiu 47.7 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.7. pasirinkus deklaruoti įsėlį (privalomas bent vienas žemės ūkio augalas, kuris turi vyrauti, iš ~~šių~~: liucernos, dobilai, barkūnai, seradėlės, smilgos, pašiaušėliai, avižuolės, šunažolės, eraičinai, svidrės, motiejukai, miglės, visgės, eraičinsvidrės, dryžučiai, baltosios ir rudosios, juodosios garstyčios, ridikai, judros, linai, rapsukai, saulėgražos, žirniai, pupos, sojos, lubinai, vikiiai, avinžirniai, lęšiai) (Klasifikatoriaus kodai: LIC, DOB, BAR, SER, GPŽ, GAB, GAJ, RID, ALR, JUD, LIN, RAP, SAU, ŽIR, PUP, SJO, LUB, VIK, AVN, LEŠ), jį įsėti einamaisiais metais iki liepos 1 d. į pagrindinius žemės ūkio augalus ir po jų derliaus nuėmimo nepertraukiamai išlaikyti dar bent **8 6** savaites. Įsėlį gali sudaryti žemės ūkio augalų mišinys iš augalų, nurodytų šiame sąraše ir nenurodytų šiame sąraše. Įsėlis turi būti matomas lauke po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo iki einamųjų metų spalio 1 d. Įsėlį galima išlaikyti trumpiau nei nurodyta, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo bent **8 6** savaites, o pareiškėjas po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu iselis@nma.lt ar mobiliąja programa „NMA agro“ informuoja Agentūrą, nurodydamas valdos numerį, KŽS ir lauko numerius, tikslią derliaus nuėmimo datą, nuo kurios bus skaičiuojamas įsėlio išlaikymo dirvoje terminas;“.

24. Pakeičiu 47.8 papunktį ir jį išdėstau taip:

„47.8. pasirinkus deklaruoti posėlį (privalomas bent vienas, neįskaitant pagrindinių žemės ūkio augalų pabirų, žemės ūkio augalas, kuris turi vyrauti, iš ~~šių~~: žirniai, pupos, sojos, lubinai, vikiiai, avinžirniai,

lęšiai, garstyčios, ridikai, judros, linai, facelijos, grikiai, rapsukai, saulėgražos, dobilai, barkūnai, seradėlės, šunažolės, eraičiniai, svidrės, motiejukai, miglės, eraičinsvidrės, dryžučiai, kanapės) (Klasifikatoriaus kodai: ŽIR, PUP, SJO, LUB, VIK, AVN, LEŠ, GAB, GAJ, RID, ALR, JUD, LIN, FAC, GRI, RAP, SAU, DOB, BAR, SER, GPŽ, KAN), **kurį gali sudaryti žemės ūkio augalų mišinys iš augalų, nurodytų šiame sąraše ir nenurodytų šiame sąraše:**

47.8.1. Jį pasėti po pagrindinių žemės ūkio augalų derliaus nuėmimo iki einamųjų metų rugpjūčio 15 d. (pluoštinės kanapės gali būti sėjamos tik po einamųjų metų birželio 30 d.) ir nepertraukiamai išlaikyti bent 8 savaites (leidžiama tvarkyti (smulkinti, voluoti) nesuardant dangos). ~~Posėlių gali sudaryti žemės ūkio augalų mišinys iš augalų, nurodytų šiame sąraše ir nenurodytų šiame sąraše.~~ Posėlis turi būti matomas lauke iki einamųjų metų spalio 10 d. **arba**

47.8.2. Įsėti einamaisiais metais iki rugpjūčio 1 d. į pagrindinius žemės ūkio augalus (pluoštinės kanapės gali būti sėjamos tik po einamųjų metų birželio 30 d.) ir nepertraukiamai išlaikyti bent 8 savaites (leidžiama tvarkyti (smulkinti, voluoti) nesuardant dangos). Posėlis turi būti matomas lauke iki einamųjų metų spalio 1 d.;

47.8.3. Posėlių galima išlaikyti trumpiau nei nurodyta Taisyklių 47.8.1 arba 47.8.2 papunkčiuose, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent 8 savaites, o pareiškėjas, pasėjęs posėlių, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu poselis@nma.lt ar mobiliąja programa „NMA agro“ informuoja Agentūrą apie sėją, nurodydamas valdos numerį, KŽS ir lauko numerius, tikslią sėjos datą, nuo kurios bus skaičiuojamas posėlio išlaikymo dirvoje terminas;“.

25. Pakeičiu 52.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„52.2. apsėti plotus ariamojoje žemėje, įskaitant ganyklas arba pievas (Klasifikatoriaus kodas GPŽ), tik sertifikuota augalų, nurodytų Taisyklių 52.3 papunktyje, sėkla. Deklaruojant daugiametes žoles (ožiarūčius, gargždenius, liucernas, esparcetus, dobilus, taip pat augalus, deklaruojamus Klasifikatoriaus kodu GPŽ), šioje veikloje galima dalyvauti tik pirmaisiais metais, kai jos deklaruojamos kaip pagrindiniai žemės ūkio augalai;“.

26. Pakeičiu 52.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„52.3. išsėti (pasodinti) ne mažesnę kaip nustatytą sertifikuotos sėklos kiekį pagal augalų rūšis ir lauką: bulvės (Klasifikatoriaus kodas BUL) – 2 500 kg/ha, sėjamosios **vasarinės** avižos (Klasifikatoriaus kodas AVI AVV) – 150 kg/ha, **sėjamosios žieminės avižos (Klasifikatoriaus kodas AVŽ) – 150 kg/ha**, sėjamieji grikiai (Klasifikatoriaus kodas GRI) – 70 kg/ha, vasariniai kvietrugiai (Klasifikatoriaus kodas KRV) – 170 kg/ha, žieminiai kvietrugiai (Klasifikatoriaus kodas KRŽ) – 160 kg/ha, vasariniai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVV) – 200 kg/ha, žieminiai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVŽ) – 160 kg/ha, hibridiniai vasariniai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVV) – 60 kg/ha (3 sėjos vienetai), hibridiniai žieminiai kviečiai (Klasifikatoriaus kodas KVŽ) – 60 kg/ha (3 sėjos vienetai), vasariniai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIV) – 160 kg/ha, žieminiai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai vasariniai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIV) – 80 kg/ha (2 sėjos vienetai), hibridiniai žieminiai miežiai (Klasifikatoriaus kodas MIŽ) – 80 kg/ha (0,18 sėjos vienetai), žieminiai rugiai (Klasifikatoriaus kodas RUŽ) – 150 kg/ha, hibridiniai žieminiai rugiai (Klasifikatoriaus kodas RUŽ) – 65 kg/ha (0,16 sėjos vienetai), vasariniai kviečiai „Spelta“ (Klasifikatoriaus kodas KSV) – 170 kg/ha, žieminiai kviečiai „Spelta“ (Klasifikatoriaus kodas KSŽ) – 150 kg/ha, sėjamieji žirniai (Klasifikatoriaus kodas ŽIR) – 200 kg/ha, pupos (Klasifikatoriaus kodas PUP) – 240 kg/ha, siauralapiai lubinai (Klasifikatoriaus kodas LUB) – 150 kg/ha, smilgos (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 3 kg/ha, pieviniai pašiaušėliai (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 8 kg/ha, aukštosios avižuolės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 16 kg/ha, paprastosios šunažolės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 10 kg/ha, eraičiniai (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 15 kg/ha, svidrės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 12 kg/ha, motiejukai (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 8 kg/ha, miglės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 10 kg/ha, visgės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 8

kg/ha, eraičinsvidrės (Klasifikatoriaus kodas GPŽ) – 18 kg/ha, ožiarūčiai (Klasifikatoriaus kodas OŽI) – 20 kg/ha, gargždeniai (Klasifikatoriaus kodas GAR) – 9 kg/ha, liucernos (Klasifikatoriaus kodas LIC) – 10 kg/ha, esparcetai (Klasifikatoriaus kodas ESP) – 60 kg/ha, raudonieji dobilai (Klasifikatoriaus kodas DOB) – 10 kg/ha, rausvieji dobilai (Klasifikatoriaus kodas DOB) – 8 kg/ha, baltieji dobilai (Klasifikatoriaus kodas DOB) – 5 kg/ha, vikiai (Klasifikatoriaus kodas VIK) – 150 kg/ha, augalų mišiniai (Klasifikatoriaus kodai BMI, NMI, ŽMI, AKM) – 25 kg/ha;“.

27. Pakeičiu 54 punkto trečiąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„Taikant tiesioginės sėjos būdą, žemės ūkio augalai sėjami į neįdirbtą žemę, t. y. į ražienas, tarpinius pasėlius ar kitas organines augalų liekanas, po sėjos turi likti ne mažiau kaip 50 proc. (**nuo 2026 m. prisiėmusiesiems įsipareigojimus – ne mažiau kaip 75 proc.**) neįdirbto dirvos paviršiaus, padengto ražiena kartu su augalų liekanomis (šiaudais, pelais, augalų stiebais ar kitomis augalų dalimis), kurios turi būti aiškiai matomos.“

28. Pakeičiu 55.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.2. deklaruoti **vasarinių** avižų, **žieminių avižų**, grikių, vasarinių kvietrugių, žieminių kvietrugių, kukurūzų, vasarinių kviečių, žieminių kviečių, kietųjų kviečių, vasarinių miežių, žieminių miežių, vasarinių rapsų, žieminių rapsų, vasarinių rugių, žieminių rugių, rapsukų, judrų, baltųjų garstyčių, rudųjų, juodųjų garstyčių, aliejinių (pašarinių) ridikų, kmynų, facelijų, pluoštinių kanapių, saulėgrąžų, sorų, sorgų, ~~strypanių~~, sojų, žemės ūkio augalų mišinių, kuriuose baltyminiai augalai nėra vyraujantys, burnočių, vasarinių kviečių „Spelta“, žieminių kviečių „Spelta“, pupų, pupuolių, pupelių, vikių, žirnių, avinžirnių, pelėžirnių, lęšių, lubinų, dobilų, esparcetų, barkūnų, liucernų, gargždenių, ožiarūčių, seradėlių, perluočių, azotą kaupiančių augalų mišinių (II ir (arba) III grupė), žolinių augalų mišinių, kuriuose baltyminės žolės yra vyraujančios (III grupė ir GPŽ), žemės ūkio augalų mišinių, kuriuose baltyminiai augalai yra vyraujantys, linų, cukrinių runkelių, pašarinių runkelių plotus (Klasifikatoriaus kodai: ~~AVI~~ **AVV**, **AVŽ**, GRI, KRV, KRŽ, KUK, KVV, KVŽ, KVK, MIV, MIŽ, RAV, RAŽ, RUV, RUŽ, RAP, JUD, GAB, GAJ, ALR, KMY, FAC, KAN, SAU, SRS, SRG, ~~STR~~-SJO, NMI, BRN, KSV, KSŽ, PUP, PPO, PPE, VIK, ŽIR, AVN, PEL, LEŠ, LUB, DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER, PER, AKM, BMI, ŽMI, LIN, CUR, PAR);“.

29. Pakeičiu 55.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.5. dalyvauti šioje veikloje tik pirmaisiais metais, kai **tie patys** Klasifikatoriaus III grupės augalai (dobilai, esparcetai, barkūnai, liucernos, gargždeniai, ožiarūčiai, seradėlės, perluočiai, azotą kaupiančių augalų mišinys (II ir (arba) III grupė), žolinių augalų mišinys, kuriuose baltyminės žolės yra vyraujančios (III grupė ir GPŽ)) deklaruojami kaip pagrindiniai žemės ūkio augalai (**vertinami tik pagal šią veiklą deklaruoti pagrindiniai žemės ūkio augalai**);“.

30. Pakeičiu 55.9 papunktį ir jį išdėstau taip:

„55.9. nuo 2025 m. prisiėmusiesiems įsipareigojimus pagal šią veiklą ir taikantiems tiesioginės sėjos būdą, nuo žemės ūkio augalų sudygimo per 10 darbo dienų, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų birželio 15 d. (~~pagal šią veiklą deklaruotiems~~ vasariniams žemės ūkio augalams) ir (arba) nuo žemės ūkio augalų sudygimo per 10 darbo dienų, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų lapkričio 15 d. (~~pagal šią veiklą deklaruotiems~~ žieminiams žemės ūkio augalams), mobiliąja programa „NMA agro“ pateikti aiškiai matomų sudygusių žemės ūkio augalų nuotraukas iš skirtingų lauko vietų. Pavėluotai šiame papunktyje paminėtos nuotraukos priimamos iki einamųjų metų birželio 30 d. ar iki lapkričio 30 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) paramos sumą pagal šią veiklą mažinant 1 proc. Po einamųjų metų birželio 30 d. ar po lapkričio 30 d. pateiktos šiame papunktyje paminėtos nuotraukos neadministruojamos, išskyrus atvejus, kai vėlavimą lėmė nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės (nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinės aplinkybės). Jei nustatoma, kad nuotraukos nebuvo pateiktos dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių

(nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar išimtinių aplinkybių), parama (1 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną) pagal šią veiklą nemažinama.

~~2025 m. pateikusiems paraiškoms ir prisiėmusiems įsipareigojimus pagal šią veiklą taikyti tiesioginės sėjos būdą deklaruotiems vasariniams žemės ūkio augalams, be nuotraukų pateikimo mobiliąja programa „NMA agro“ tinkamais gali būti laikomi papildomi įrodymai – tiesioginės sėjos įrangos turėjimo ar tiesioginės sėjos paslaugų pirkimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentai (kai pateikiami paslaugos pirkimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentai, privaloma pateikti įrodymus, kad paslaugos teikėjas turi tiesioginei sėjai reikiamą įrangą). Pagrindžiantys dokumentai turi būti pateikti Agentūrai iki 2025 m. lapkričio 15 d. el. paštu dokumentai@nma.lt.“~~

31. Papildau 55.10 papunkčiu:

„55.10. Jeigu Agentūra nustato, kad pareiškėjai, prisiėmę įsipareigojimus už tiesioginės sėjos taikymą, pirmaisiais įsipareigojimų metais nesilaikė Taisyklių 55.3, 55.4 arba 55.9 papunkčiuose nustatytų reikalavimų, dalyvavimas šioje veikloje nutraukiamas. Tokiu atveju sankcijos dėl įsipareigojimų nutraukimo, kaip nustatyta Taisyklių 118.7 papunktyje, netaikomos. Ši nuostata taikoma nuo 2026 m. prisiimtiems įsipareigojimams.“

32. Pakeičiu 65.5.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„65.5.1. pupiniai augalai: apyvinė liucerna (*Medicago lupulina*), dobilai (*Trifolium*) (baltasis, rausvasis, raudonasis, pūstavasis, dirvoninis, mažasis, ganyklinis, dirvinis ir kt.), barkūnas (*Melilotus*) (baltažiedis, geltonžiedis), paprastasis gargždenis (*Lotus corniculatus*), vikis (*Vicia*) (ruginis, sėjamas), paprastasis perluotis (*Anthylis vulneraria*), sėjamas pelėžirnis (*Lathyrus sativus*);“.

33. Pakeičiu 68.5.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„68.5.1. pupiniai augalai: dobilai (*Trifolium*) (kalninis, baltasis, rausvasis, raudonasis, šilinis, alpinis ir kt.), esparcetas sėjamas (Onobrychis), gargždeniai (*Lotus corniculatus*) (paprastasis, pelkinis), liucernos (*Medicago*) (mėlynžiedė, margoji, geltonžiedė), pelėžirnis pievinis (*Lathyrus*), šlaitinis dirvenis (*Ononis*), vikiai (*Vicia*) (kašubinis, mėlynžiedis, patvorinis, siauralapis), kulkšnės (*Astragalus*) (saldžialapė, ilguolinė), paprastasis perluotis (*Anthylis vulneraria*);“.

34. Pakeičiu 71.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„71.5. ~~nearti, neįdirbti bearimėmis technologijomis, įkurtų pievų ir jų nepersėti antraisiais–penktaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais. **Pievų atnaujinimas bearimėmis technologijomis leidžiamas;**~~“.

35. Pakeičiu 74.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„74.5. ~~nearti, neįdirbti bearimėmis technologijomis, įkurtų pievų ir jų nepersėti antraisiais–penktaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais. **Pievų atnaujinimas bearimėmis technologijomis leidžiamas;**~~“.

36. Pakeičiu 78.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„78.1. deklaruoti laukus Klasifikatoriaus kodu EPG daugiametėse pievose (žemės ūkio naudmenų sluoksnio daugiametėse pievose ir ganyklose).

Kai deklaruojamas laukas patenka į KŽS, kurio atpažinties kodas yra ne b11, pareiškėjas tokį lauką turi deklaruoti vadovaudamasis Taisyklių 5.3 papunkčio nuostatomis ir, įvykdęs visus šiai veiklai taikomus įsipareigojimus, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 1 d., mobiliąja programa „NMA agro“ turi pateikti ~~nuotrauką~~ iš skirtingų lauko vietų **nuotraukas**, kuriose aiškiai matytųsi sutvarkytų plotų vaizdas. **Kai deklaruojamas laukas patenka į žemės ūkio naudmenų plotą dp0, pareiškėjas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 1 d., mobiliąja programa „NMA agro“ turi pateikti iš skirtingų lauko vietų nuotraukas, kuriose aiškiai matytųsi sutvarkytų plotų vaizdas;**“.

37. Pakeičiu 78.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„78.2. turėti ne mažiau kaip 0,1 SG/ha ~~įsipareigotame~~ **deklaruotame** pagal šią veiklą plote (Klasifikatoriaus kodas EPG) ūkinių gyvūnų, registruotų Ūkinių gyvūnų registreo **informacinėje sistemoje** pareiškėjo ar jo valdos nario vardu, skaičiuojant nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., nurodytų Taisyklių 3 priedo lentelės 1–9 eilutėse;“.

38. Pakeičiu 79.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„79.1. deklaruoti laukus Klasifikatoriaus kodu EBB daugiametėse pievose, patenkančiose į Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių pievose ir joms artimų buveinių sluoksni, pasirenkant sutartinius kodus: ŠB – kai laukai deklaruojami šlapynėse, PB – kai laukai deklaruojami pievose.

Kai deklaruojamas laukas patenka į KŽS, kurio atpažinties kodas yra ne b11, pareiškėjas tokį lauką turi deklaruoti vadovaudamasis Taisyklių 5.3 papunkčio nuostatomis ir, įvykdęs visus šiai veiklai taikomus įsipareigojimus, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 1 d. (kai laukai deklaruojami pievose) arba ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 1 d. (kai laukai deklaruojami šlapynėse), mobiliąja programa „NMA agro“ turi pateikti ~~nuotrauką~~ iš skirtingų lauko vietų **nuotraukas**, kuriose aiškiai matytusi sutvarkytų plotų vaizdas. **Kai deklaruojamas laukas patenka į žemės ūkio naudmenų plotą dp0, pareiškėjas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 1 d. (kai laukai deklaruojami pievose) arba ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 1 d. (kai laukai deklaruojami šlapynėse), mobiliąja programa „NMA agro“ turi pateikti iš skirtingų lauko vietų nuotraukas, kuriose aiškiai matytusi sutvarkytų plotų vaizdas;“.**

39. Pakeičiu 79.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„79.2. kai ganymas pasirinktas kaip pievų ar šlapynių tvarkymo būdas, turėti ne mažiau kaip 0,1 SG/ha ~~įsipareigotame~~ **deklaruotame** pagal šią veiklą plote (Klasifikatoriaus kodas EBB) ūkinių gyvūnų, registruotų Ūkinių gyvūnų registreo **informacinėje sistemoje** pareiškėjo ar jo valdos nario vardu, skaičiuojant nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., nurodytų Taisyklių 3 priedo lentelės 1–9 eilutėse. Šis reikalavimas netaikomas Valstybinei miškų urėdijai ir Ssaugomų teritorijų direkcijoms;“.

40. Pakeičiu 81.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„81.2. deklaruoti laukus Klasifikatoriaus kodu ŠLT daugiametėse pievose, patenkančiose į ekstensyvaus šlapynių tvarkymo teritorijas, taip pat pievose, atkurtose pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės „Naujos kartos Lietuva“ investiciją „Didinti ŠESD absorbcinius pajėgumus atkuriant pelkių (durpžemių) hidrologinį režimą“.

Kai deklaruojamas laukas patenka į KŽS, kurio atpažinties kodas yra ne b11, pareiškėjas tokį lauką turi deklaruoti vadovaudamasis Taisyklių 5.3 papunkčio nuostatomis ir, įvykdęs visus šiai ekologiškai sistemai taikomus įsipareigojimus, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 1 d., mobiliąja programa „NMA agro“ turi pateikti ~~nuotrauką~~ iš skirtingų lauko vietų **nuotraukas**, kuriose aiškiai matytusi sutvarkytų plotų vaizdas. **Kai deklaruojamas laukas patenka į žemės ūkio naudmenų plotą dp0, pareiškėjas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 1 d., mobiliąja programa „NMA agro“ turi pateikti iš skirtingų lauko vietų nuotraukas, kuriose aiškiai matytusi sutvarkytų plotų vaizdas;“.**

41. Pakeičiu 81.8.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„81.8.1. valdoje turėti ūkinius gyvūnus, registruotus Ūkinių gyvūnų registreo **informacinėje sistemoje** pareiškėjo ar jo valdos nario vardu, skaičiuojant nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki gegužės 31 d., nurodytus Taisyklių 3 priedo lentelės 1–9 eilutėse;“.

42. Pakeičiu 85.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„85.3. kasmet naudotis individualiomis; **nepriklausomų** konsultantų, kurie yra akredituoti teikti paslaugas **pagal** Nepriklausomų žemės ūkio konsultantų tinklo veiklos organizavimo sąrašo sudarymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-72 „Dėl Nepriklausomų žemės ūkio konsultantų tinklo veiklos organizavimo sąrašo sudarymo tvarkos

aprašo patvirtinimo ir žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. 3D-242 „Dėl Konsultavimo įstaigų ir konsultantų akreditavimo taisyklių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“, 5.7 papunktyje 5 punkte nurodytose konsultavimo srityse ir temas, paslaugomis. Konsultavimo paslaugų teikimo trukmė turi būti ne trumpesnė nei 4 valandos kiekvienais metais per įsipareigojimų laikotarpį. Agentūrai patikros vietoje metu turi būti pateikta:

85.3.1. individualių konsultavimo paslaugų teikimo sutarties, sudarytos su **specializuotu nepriklausomu konsultantu**, kopija;

85.3.2. individualių konsultavimo paslaugų suteikimo akto, kuriame detaliai turi būti nurodytos veiklos sritys **ir temos**, pagal kurias teiktos konsultavimo paslaugos, konsultavimo paslaugų teikimo trukmė (valandomis), konsultacijas suteikęs **specializuotas nepriklausomas konsultantas (turi būti įtrauktas į Nepriklausomų žemės ūkio konsultantų sąrašą, skelbiamą Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio ministerijos interneto svetainėje www.zua.lt skiltyje „Akreditavimas“)**, ir apmokėtos sumos už kiekvieną konsultavimo paslaugą; kopija;

~~85.3.3. jei už individualias konsultavimo paslaugas mokėta pareiškėjo ir (ar) paramos gavėjo lėšomis, taip pat turi būti pateikta konsultavimo paslaugas teikiančiam konsultantui išduoto akreditavimo pažymėjimo kopija;“.~~

43. Pakeičiu 85.5 papunktį ir jį išdėstau taip:

„85.5. pateikti **pagal šią ekologinę sistemą kiekvieno deklaruoto lauko** pagal Nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų sertifikatą (Paraiškos teikimo metu ~~pateikti~~ **pateikti nereikalaujama** pirmaisiais metais šioje veikloje dalyvaujantiems pareiškėjams **pateikti nereikalaujama**), patvirtinantį dalyvavimą nacionalinėje maisto kokybės sistemoje, kaip nustatyta Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklėse, kuriame nurodoma, kad iš deklaruojamų laukų gaunama produkcija žymima ženklų „Kokybė“;“.

44. Pakeičiu 87.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„87.4. ~~nearti, neįdirbti bearimėmis technologijomis, įkurtų ar prižiūrimų pievų ir jų nepersėti antraisiais–penktaisiais įsipareigojimų laikotarpio metais. Pievų atnaujinimas bearimėmis technologijomis leidžiamas;“.~~

45. Pakeičiu 90.9 papunkčio pirmąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„90.9. kuris buvusius netinkamus paramai plotus pavertė tinkamais (iškirto medžius, išrovė kelmus, išvežė nupjautus medžius ir medžių liekanas, sutvarkė daugiameses pievas su gamtiniais objektais ar akmenų krūvas ir kt.) arba, kai tinkami paramai plotai virto netinkamais (pastatyti pastatai, iškastas vandens telkinys, griovys, nutiestas kelias ir kt.), pats arba padedamas seniūnijos darbuotojo PPIS elektroniniu būdu nurodo ir aprašo išankstinius KŽS ribų pasikeitimus ir (arba) naudmenų sluoksnio pakeitimus (nurodo einamaisiais metais išartus daugiamečių pievų, deklaruotų 5 metus iš eilės ganyklų ir pievų iki 5 metų plotus, panaikintų arba naujai pasodintų daugiamečių sodinių plotus). Einamųjų metų paraiškų teikimo laikotarpiu PPIS aprašomi ir užmirkę netinkami paramai plotai, kurie žemės dirbimo (sėjos, augalų vegetacijos ir derliaus nuėmimo) sezono metu yra sausi ir tinkami žemės ūkio veiklai vykdyti. Pareiškėjai taip pat gali nurodyti kraštovaizdžio elementus, kurie nebuvo įtraukti į kraštovaizdžio elementų sluoksnį arba kuriuos reikia patikslinti ar panaikinti, o einamaisiais metais deklaruotiems kraštovaizdžio elementams, kurių nėra kraštovaizdžio elementų sluoksnyje, **ar kai deklaruojamuose laukuose yra pastatytos saulės elektrinės** privalo aprašyti KŽS ribų pasikeitimus iki einamųjų metų deklaravimo pabaigos. Pareiškėjai, užsodinę naujus medėjančius kraštovaizdžio elementus – medžių ir krūmų juostas, – KŽS ribų pasikeitimus privalo aprašyti iki gruodžio 1 d. Aprašant išankstinius KŽS ribų pasikeitimus, padedamas taškas arba įkeliamas pasikeitimo ploto matavimas ir vietovės nuotrauka su vietovės nuoroda, kurioje turi būti matomi nustatyti vietą padedantys objektai (medžiai, kelias, upė, namas ir pan.).“

46. Pakeičiu 92 punkto pirmąją pastraipą ir ją išdėstau taip:

„92. Pasibaigus paraiškų teikimo laikotarpiui, pavėluotai paraiškos priimamos 10 kalendorinių dienų, už kiekvieną pavėluotą darbo dieną (savaitgaliai, šventinės dienos ir po jų einanti pirma darbo diena laikomi viena darbo diena) tiesioginių išmokų už plotą sumą mažinant 1 proc. ~~Tiesioginių išmokų už plotą sumos mažinimas netaikomas 2025 m. pavėluotai pateiktoms paraiškoms.~~“

47. Pripažįstu netekusiu galios 93.3.4 papunktį.

~~93.3.4. taisomos ar keičiamos 2025 m. pateiktos paraiškos;~~

48. Pakeičiu 103.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„103.2. nepažeisdamas asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų turi teisę teikti duomenis pareiškėjams ir kitiems duomenų gavėjams teisės aktų nustatyta tvarka. Statistinę naudmenų ir kitų plotų deklaravimo informaciją teikia institucijoms ir kitiems duomenų gavėjams. Interneto svetainėje www.viezudc.lt skelbia statistinę naudmenų ir kitų plotų deklaravimo duomenų informaciją. **Skelbia geros agrarinės būklės ir valdymo reikalavimų, ekologinių sistemų ir „Natura 2000“ sluoksnius, minimus Taisyklių 7 priedo 1.4.4, 1.4.5, 1.4.6, 1.6.2, 1.6.5, 1.6.8 ir 1.7.3 papunkčiuose, viešai prieinamame žemėlapyje, adresu <https://zuikvc.maps.arcgis.com/home/index.html>;**“

49. Pakeičiu 104 punktą ir jį išdėstau taip:

„104. Taisyklių 101 ir 102 punktuose nurodyti veiksmai atliekami pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus, Taisyklių ~~99~~ **103** punkte nurodyti veiksmai – pagal ŽŪDC generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo procedūrų aprašus.“

50. Pakeičiu 117 punktą ir jį išdėstau taip:

„117. Jei deklaruoto ploto skirtumas yra mažesnis arba lygus 0,1 hektaro, remiamas plotas prilyginamas deklaruotam plotui. Ši nuostata netaikoma, jeigu minėtas skirtumas yra didesnis kaip 20 proc. bendro ~~ploto~~ atitinkamai paramai gauti deklaruoto ploto.“

51. Pakeičiu 118.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„118.6. einamaisiais / **paramos išmokėjimo** metais parama neskiriama už plotą, kuriame nustatytas pažeidimas, kai nesilaikoma reikalavimų, nustatytų Taisyklių 6.4, 43.3–43.5, 43.8, 47.2, 47.3, 52.3, 55.5, 55.9, 60.3.1.2, 60.3.1.3, 60.3.2.2, 60.3.2.3, 60.3.3.2, 60.3.3.3, 60.3.4.2, 60.3.5.2, 60.3.5.3, 60.3.6.2, 60.3.7.2, 60.4.2, 60.4.3, 60.5.1, 60.5.2, 60.5.4–60.5.6, 60.7, 65.6, 65.10, 65.12, 68.6, 68.10, 68.13, 71.3–71.6, 74.3–74.6, 77.2, 77.3, 78.2, 78.5, 79.2, 79.5.1–79.5.7, 79.6.4, 81.3, 81.4, 81.7, 81.8.1, 81.9, 83.6, 87.3, 87.4, 87.6, 87.7 papunkčiuose;“

52. Pakeičiu 119.7 papunktį ir jį išdėstau taip:

„119.7. suma, gauta taikant Taisyklių 119.5 ir 119.6 papunkčius, remiamasi apskaičiuojant sumą, kuria sumažinamos išmokos tada, kai nesilaikoma paramos sąlygų ir (ar) socialinių ~~ir~~ paramos sąlygų, nustatytų Taisyklių 5.5 papunktyje.“

53. Pakeičiu 122 punktą ir jį išdėstau taip:

„122. Jei valda **ar jos dalis** perduodama po to, kai valdos perdavėjas jau yra pateikęs Paraišką ir yra įvykdęs visus tiesioginių išmokų reikalavimus, jis turi pranešti Agentūrai apie valdos perdavimą (išskyrus valdos perdavėjo mirties atvejį, kai prisiimti atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir informuoti Agentūrą apie valdos perėmimą pagal Taisyklių 121.1–121.2 papunkčiuose nurodytus reikalavimus turi valdos perėmėjas).“

54. Pakeičiu 123 punktą ir jį išdėstau taip:

„123. Jei valda **ar jos dalis** perduodama kitam pareiškėjui, kuris buvo įregistravęs valdą iki perdavimo, sujungtoms valdoms paliekamas perėmėjo valdos atpažinties kodas, o valdos perdavėjo valdos atpažinties kodas pripažįstamas negaliojančiu.“

55. Pakeičiu 124 punktą ir jį išdėstau taip:

„124. Valdos perdavėjas pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro **informacinės sistemos** nuostatų reikalavimus nuo valdos perdavimo dienos privalo atnaujinti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Valdų registre.“

56. Pakeičiu 132 punktą ir jį išdėstau taip:

„132. Pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas, nesilaikęs Taisyklėse nurodytų įsipareigojimų ir reikalavimų, taip pat gavęs išmokas neteisėtai, arba asmuo, prisidėjęs prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinęs klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Neteisėtai išmokėtos ir (arba) panaudotos paramos lėšos susigrąžinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 137 „Dėl Gražintinų lėšų, susidariusių įgyvendinant Europos Sąjungos žemės ūkio **ir žuvininkystės** fondų priemonės, administravimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka.“

57. Pakeičiu 133 punktą ir jį išdėstau taip:

„133. Pareiškėjo pateikti duomenys Lietuvos Respublikos institucijų, kitų Europos Sąjungos valstybių institucijų, Europos Komisijos, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Europos **Audito Rūmų** bus apdoroti elektroniniu būdu ir panaudoti kontrolės tikslais.“

58. Pakeičiu 1 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

59. Pakeičiu 2 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

60. Pakeičiu 3 priedo Žolėdžių ir kitų ūkinių gyvūnų perskaičiavimo į sutartinius gyvulius (SG) lentelės 17 ir 18 punktus ir juos išdėstau taip:

„17.	Kalakutai (auuginami iki 70 d. amžiaus)	0,0064
18.	Kalakutai (auuginami iki 133 nuo 71 d. amžiaus)	0,0133“

61. Pakeičiu 4 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

62. Pakeičiu 7 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

63. Pakeičiu 8 priedą ir jį išdėstau nauja redakcija (pridedama).

Žemės ūkio ministras